

AZ INFORMATIKAI KÉSZSÉGEK VIZSGÁLATA NÉHÁNY HÁTTÉRTÉNYEZŐ TÜKRÉBEN

Dancsó Tünde

Kodolányi János Főiskola

Az informatikai műveltség mérésére nemzetközi szinten már több mérés szerveződött (OECD 2003, 2006; ETS 2001, 2007), de ezen a területen hazai adatok még nem állnak rendelkezésünkre. Az iskolában és a hétköznapi életben szerzett tudás mérésével, az eredmények elemzésével objektív képet kaphatunk arról, milyen szinten áll ma hazánkban a tanulók informatikai műveltsége, az adatok alapján az optimális fejlesztésekhez szükséges indikátorok képezhetők.

A Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportja 2007-ben longitudinális kutatási programjában 8. évfolyamos tanulók informatika tudását vizsgálta ($n=4119$). A teszt 103 itemet tartalmazott, reliabilitása (Cronbach- $\alpha = 0,94$). A kutatás elsősorban az információs társadalomban való aktív részvételhez szükséges informatikai képességek mérését tűzte ki célként, a részeredmények a tanulók technikai, kommunikációs és alkalmazói képességszintjeit, a képességek kapcsolatrendszerét, hierarchiáját minősítik.

A nemek, régiók, iskolák, osztályok, valamint a szülők iskolázottsága alapján képezhető csoportok teljesítményeinek ismeretében képet alkothatunk arról, hogy mennyire határozza meg a tanulók informatika tudását a társadalmi helyzetük. A lányok teljesítménye (45,7%) szignifikánsan ($p<0,001$) jobb, mint a fiúké (43,2%). A nemek közötti eltérések a fiúk és lányok eltérő ütemű fejlődésével magyarázható, a különbségek kezelése fontos pedagógiai feladat. Az egyes régiókban élő tanulók teljesítményei szerint két régió (Dél-Dunántúl, Közép-Magyarország) esetében mértünk szignifikánsan jobb ($p<0,001$), illetve két régió esetében (Közép-Dunántúl, Dél-Alföld) szignifikánsan gyengébb ($p<0,001$) eredményt. A teljes minta átlaga 43,6% ($sd=17\%$). Az egyes iskolák és osztályok teljesítményeiben jelentős eltérések tapasztalhatók. A mérésben részt vevő 163 osztály között a leggyengébb átlagos teljesítmény 14,8%, míg a legjobb 78,5%. Az osztályok közötti nagy különbség ($F=15,7$, $p<0,001$) az iskolaválasztás meghatározó szerepére utal. A szülők végzettsége szerint képezett csoportok teljesítményei alapján megállapíthatjuk, hogy a tanulók három, egymástól szignifikánsan különböző csoportot alkotnak, de csoportok közötti, legfeljebb 8,8% pontos teljesítménybeli különbségek alapján arra következtethetünk, hogy az iskolákban zajló informatika oktatásnak meghatározó szerepe van a társadalmi esélyegyenlőség megteremtésében. A mérésben elért teljesítmény és az iskolára jellemző egyéb eredmények (pl. tanulmányi átlag, magatartás, szorgalom) közötti alacsony korrelációs összefüggések ugyanakkor azt jelzik, hogy az eredmények nem állnak szoros összefüggésben az iskolai teljesítményekkel, mert a tanulók a kompetenciaalapú tanítás legfontosabb követelményével összhangban csak eszközként használhatták ismereteiket az életszerű feladatok megoldása közben.

A vizsgálatot az SZTE Oktatásméleti Kutatócsoport és az MTA-SZTE Képességkutató Csoport keretében végeztük.